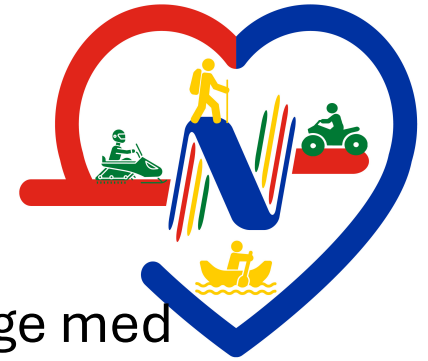

Motorferdselloven

Nordkalottfolkets
innspill, og konsekvenser
av lovforslaget

Største utfordringer

- Vi kommer oss ikke ut i naturen.
 - Vi kan ikke fiske i våre egne vann, dra til våre egne bærområder, følge med naturen som vi alltid har gjort.
 - Hele vår naturbrukskultur, og hele vårt verdensbilde holder på å dø ut.
- Bo- og blilyst er lav, fordi det utøves en stygg sosial kontroll som gjør oss til fengselet til asfaltert vei.
- Vi har ikke nettverk av skogsbilveier
 - Nei, vi kan ikke gå milevis hver dag, hver helg. Vi har ikke skogsbilveier som frakter oss nærmere.
- Det er fredningstid i en svært viktig tid for naturbrukskulturen (mai-juni)
- Statsforvalteren tolker lovverket som de vil, og alltid strengt, for å gjøre naturbrukskulturen så liten som mulig.
- Samisk og kvensk kultur har aldri blitt ivaretatt i lovverket som er pr i dag. Men heller ikke blitt avskrevet slik som i dagens lovforslag.

Våre hovedinnspill til lovutvalget

Vi legger til grunn at en endring i motorferdselloven, gjøres med utgangspunkt i følgende 6 prinsipper:

1. Bruk er beste form for vern.
2. Styrke og videreutvikle naturbasert høsting og friluftsliv.
3. Lik rett til å drive naturbasert næring.
4. Lokal forvaltning, men klare innbyggerrettigheter.
5. Positivt syn på menneskeheten som utgangspunkt.
6. Naturmangfoldsloven må endres.

Sannhet og forsoning: forvaltningen har tatt fra oss vår naturbrukskultur.

- *«Naturforvaltningen er et eksempel på hvordan skillet mellom den samiske og den norske forståelsen av utmarksnæring har fått konsekvenser for den samiske ressursbruken, og dermed samisk kultur.*
- *Forvaltningen skiller mellom «naturlandskap», det vil si fravær av menneskelig bruk, og «kulturlandskap»; landskap preget av menneskelige inngrep. Begge disse to landskapstypene tillegges norske moralske verdier, vern og økonomiske støtteordninger.*
- *Samisk naturbruk har i liten grad endret landskapet gjennom den historiske bruken, og har satt få synlige spor etter seg, og områdene blir kategorisert og vernet som «naturlandskap».*
- *«Norske myndigheter tar i forvaltningen av områdene i liten grad høyde for verken den samiske eller kvenske ressursbruken og de sedvaner som ligger til grunn. Dette har over tid brutt ned muligheten for både samisk og kvensk utmarksbruk og sedvaner.»*

Sannhet og forsoning – nye innspill fra NKF

- MFL har vært fornorskende for den tradisjonelle utmarksbruken.
- Fastboende samer og kvener fratatt legitime rettigheter til å utvikle sin naturbruk ved hjelp av motoriserte kjøretøy.
- Fredningsreglene (4.mai-30.juni) samstemmer ikke med naturen og naturbrukskulturen i nord.
- Er ingen likebehandling av næringer, eller av befolkningen.
- ***Får man ikke tilbake de rettigheter man er fratatt, vil motorferdselloven fortsette å være et eksempel på den diskrimineringen og ødeleggelse av samisk og kvensk kultur vi har sett i årtier. Det er avgjørende viktig at lovutvalget benytter muligheten til å rette opp i dette, og på den måte bidrar til at en forsoning kan være mulig i fremtiden.***

Lovutvalgets holdning og forslag

- ***Natur og friluftsliv*** blir ikke godt nok ivaretatt i dag. Ny motorferdsellov skal stille krav om at motorferdselen **skal være nødvendig, i større grad enn det dagens regelverk gjør.**
- I næringssammenheng – ingen endring. Utmarksnæring er fortsatt definert bort. Diskriminering mellom næringer.
- Diskuterer veldig mye:
 - hvordan man kan hindre juks. Underforstått utmarksnæringsutøvere er mistenkeliggjort.
 - Folket har null respekt for loven.
- ***60% omtalte oppmykning – ikke tatt til følge.***

Lovens formål

Dagens

Formålet med denne lov er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.

Forslag:

Loven skal sikre at motorferdsel i utmark og vassdrag skjer på en bærekraftig måte som ivaretar naturen og tar hensyn til friluftslivet og samisk kulturutøvelse.

Lovutvalgets forslag og konsekvenser

- Ingen utvidet rett til å kjøre i forbindelse med naturbrukskultur.
- I næringssammenheng – kun reindrift har beskyttelse og kan bruke motor i sin drift. Utmarksnæring er fortsatt definert bort. Landbruket er i et vakuum. (MÅ FORKLARES)
- Fredningstiden fjernes, kommunene kan selv gi tillatelse til å kjøre. MEN: I reindriftsområder **automatisk stenging 25. april**. I andre områder aldri lengre **enn 16. mai**.
 - *Dette er i prinsippet opprettholdelse av fredningstiden.*
- Funksjonshemmede gis anledning til å komme seg ut. Men statsforvalter kan overstyre.
- Mer makt til lokal forvaltning? Men statsforvalter kan overstyre.
- Strengere straffer. (GI EKSEMPLER)

Konsekvenser av endringer

- Som vanlige fastboende har vi IKKE noen beskyttelse av vår kultur og levemåte i vår samtid. Kvener og samer utenfor reindrift mister minoritetsbeskyttelse av egen kulturarv. A- og B-samer.
- Strengere enn før.
- Statsforvalteren har enda mer utvidet makt.
- Tidligere stenging i kystområder.
 - Fredningstid oppheves, men lovverket blir strengere.
 - Maks åpne scooterløyper til 16. mai, uavhengig av sneforhold.
- Strider mot folks rettsoppfatning. Lovverk er basert på et lands kultur og rettsoppfatning, og denne loven strider mot dette. Dermed har ikke folk en oppfattelse av at de gjør noe galt.
- Ytterligere sosial kontroll. Vi er tvunget bort fra våre familiers høstingsområder.

Reaksjoner fra folket

- Fortvilelse og oppgitthet. Sinne.
- «Sluttdato for nord er satt»
- Vi som samer og kvener har mistet enda mer verdi.
- Bo- og bilyst forsvinner enda mer.
- Folk begynner å gi opp? Svært farlig for nord.
- Behov for hjelp til å formulere høringsinnspill.

Viktige momenter

- Hvorfor skal vi akseptere gruver, vindindustri og annen industri på landjorda, når vi sjøl er avskåret både fra å bruke den samme landjorda til matauk og friluftsliv?
- Skal vi akseptere at vi faktisk ikke har en hevdbunden RETT til å bruke vår egen utmark?
- **Samisk naturbruk konstituerer identitet og kultur!**
 - Dette innebærer at tradisjonelle samiske praksiser og bruk av naturressurser, som reindrift, fiske og jakt, bidrar til å etablere og videreutvikle samisk og kvensk identitet og kultur.
 - Gjennom bruk anerkjennes samiske og kvenske rettigheter både juridisk og kulturelt.

Hva nå?

- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-2024-10-ny-motorferdsellov/id3040367/?expand=horingsinstanser>
- Høringsfrist 15. september 2024.
- PERFEKT for å få inn lite innspill!!!
- Scooterforeninger, enkeltpersoner som driver utmarksbruk, næringsforeninger, utmarksnæringsforeninger.
- Etter høringsinnspillene, sender ministeren saken til Stortinget for behandling.
- Ministeren kan legge føringer på hva Stortinget skal ta hensyn til og ikke skal ta med i lovarbeidet.
- Ny lov tas opp til behandling våren 2025.
 - Men gjør den det? Det er like før valg, og vil styringspartiene ta ansvar for et strengere lovverk da?

Viktige punkter for høringsvar

- **Formålsparagrafen inkluderer ikke motorferdsel og nordlig naturbruk.**
 - Motorferdsel er ikke definert som en del av friluftslivet nå som trivsel er tatt ut
- **Ulik behandling av samer, fornorskningen fortsetter.**
 - Retten til å utvikle sin kultur ved hjelp av teknologi er fratatt samer utenfor reindrifta samt kvenene.
 - Man retter ikke opp i gammel fornorskingspraksis.
- **Ulik behandling av næring**
 - Utmarksnæring anerkjennes ikke som næring i utmarka på lik linje med reindrifta. Det må være et absolutt krav om at næringer behandles likt.
- **Straffereaksjoner**
 - Straffereaksjoner økes til høyde med alvorlig voldskriminalitet - ikke i samsvar med folks rettsoppfatning.

Viktige punkter for høringsvar

- «Oppløsning» av fredningsperiode er en innskrenkning
 - Lovutvalget tar bort 5.mai som dato og setter dato 25.april for stenging av løyper. Sesong kan utvides til senest 16.mai om reindriftnæringen samtykker til dette i områder med rein. Innskrenkning på 15 dager.
- Byråkratisering og fordyring for kommunene
 - Motorferdel skal behandles etter plan- og bygningslov. Gjennom denne samkjøringen må også gamle løypenett regodkjennes og reguleres
- Statsforvalter får mer makt og lokal forvaltning er et alibi
 - Enda mer makt overføres til Statsforvalter gjennom harmoniseringen med Plan og bygningslov og det foreslås også å gis makt til stenging.